Akú protihodnotu dostávam za svoje dane?

Prezentácia výsledkov projektu „Čo dostávam za svoje dane II“ · Bratislava, 16. septembra 2025

Dobrý deň, dámy a páni.

Snímka 1 · Akú protihodnotu dostávajú daňoví poplatníci za svoje dane?

V mesiacoch máj až september sme v MESA10 pripravili druhý ročník analytického projektu „Čo dostávame za svoje dane“.

Snímka 2 · Ciele projektu „Čo dostávam za svoje dane II“

Kým minulý rok sme sa sústredili výhradne na porovnanie daňových systémov krajín V4 a Rakúska, tento krát sme sa detailne pozreli na výdavkovú stránku verejných rozpočtov z hľadiska kvality poskytovaných služieb. V rámci ďalšej vlny konsolidácie vláda ohlásila ďalšie zvyšovanie daní, ktoré sa negatívne dotknú občanov. Otázka, ktorú sa snažíme našim projektom zodpovedať, znie: Je kvalita verejných služieb na Slovensku adekvátna výške daňových sadzieb? Je toto zvyšovanie daní oprávnené? A ako je na tom Slovensko v porovnaní s okolitými štátmi?

Dámy a páni, to, čo v tejto prezentácii uvidíte, je realita. Nie je to naša fantázia a nie sú to ani výmysly. Len realita.

Snímka 3 · Daňové sadzby

Najprv však krátka rekapitulácia, kde sa Slovensko aktuálne nachádza vo výške daní.

Snímka 4 · DPH je na Slovensku relatívne vysoká

Základná sadzba dane z pridanej hodnoty vo výške 23 % patrí medzi najvyššie v Európskej únii. Len 7 európskych štátov ju má vyššiu.

Snímka 5 · Slovenská firemná daň je najvyššia v regióne

Daň z príjmov právnických osôb, ktorá od obratu 5 mil. eur dosahuje 24 %, je najvyššia v regióne. Ďalej sú tu dve nesystémové a neštandardné daňové licencie a transakčná daň. Takýto spôsob zdanenia demotivuje podniky od investovania na Slovensku a tým priamo poškodzuje rast slovenskej ekonomiky.

Snímka 6 · Zdanenie práce na Slovensku patrí k najvyšším

Zdanenie miezd zamestnancov je na Slovensku takisto extrémne vysoké. Daňovo-odvodové zaťaženie práce dosahuje v priemere 42,6 %, čo je druhá najvyššia hodnota v rámci nášho regiónu po Rakúsku a jedna z najvyšších v OECD. U vyšších než priemerných miezd dosahuje celkové zdanenie aj viac než 50 % ceny práce.

Snímka 7 · Makroekonomické prognózy

Takéto vysoké daňové sadzby samozrejme majú vplyv na ekonomický rast.

Snímka 8 · Najnovšie prognózy veštia nízky rast HDP

Podľa aktuálnych oficiálnych prognóz rastu HDP bude Slovensko v tomto a budúcom roku dovedna druhou najpomalšie rastúcou ekonomikou v regióne. Tempo rastu ekonomiky má dosiahnuť len 1,3 %, resp. 1,6 %. Pomalšie bude rásť už len Rakúsko, čo však nie je žiaden zázrak, pretože Rakúsko patrí už niekoľko rokov k najpomalšie rastúcim ekonomikám EÚ a posledné dva roky bolo v recesii. Slovensko sa teda bude naďalej v porovnaní s našimi susedmi ekonomicky prepadávať.

Snímka 9 · Veľkosť štátu a štruktúra výdavkov

Prejdime teraz na samotnú podstatu našej analýzy. Kam smerujú peniaze daňových poplatníkov?

Snímka 10 · Miera prerozdeľovania atakuje 50 % HDP

Celková miera verejných výdavkov na Slovensku je už tretia najvyššia v rámci skúmanej skupiny krajín a približuje sa k 50 % HDP.

Snímka 11 · Rastú najmä sociálne transfery

Dôvodom pre razantný nárast veľkosti štátu je rapídny nárast sociálnych transferov. Sociálne výdavky na Slovensku narástli zo 14,2 % HDP v roku 2018 na 17,6 % HDP v roku 2023 a podľa našich odhadov by v roku 2024 mali prekročiť 18 % HDP. Ide teda o nárast o celé 4 % HDP v priebehu niekoľkých rokov. Takýto razantný nárast sociálnych výdavkov nezaznamenal žiaden iný štát Európskej únie. Dôvodom sú rastúce výdavky na starobné dôchodky.

Snímka 12 · Sú už druhé najvyššie v regióne

Veľkosťou týchto sociálnych transferov už je Slovensko na druhom mieste v regióne za Rakúskom.

Snímka 13 · Miera chudoby

Napriek tomu na Slovensku rok čo rok rastie miera chudoby.

Snímka 14 · Značná časť domácností má ťažkosti vyžiť

Podľa údajov Eurostatu až 26 % domácností na Slovensku má ťažkosti vyžiť zo svojho príjmu, čo je najvyššia hodnota v regióne. Ide zároveň o tretiu najvyššiu hodnotu v celej EÚ po Grécku a Bulharsku. Prečo je to tak?

Snímka 15 · Dopravná infraštruktúra

Poďme sa pozrieť na to, kam smerujú peniaze daňových poplatníkov. Ako prvé sa pozrieme na dopravnú infraštruktúru, konkrétne na sieť diaľnic a rýchlostných ciest.

Snímka 16 · Výdavkami na dopravu zaostávame za susedmi

Slovensko v uplynulých rokoch vynakladalo podstatne menej na oblasť dopravy než väčšina susedných štátov, a tento nedostatok investícií sa prejavil aj na tempe výstavby diaľnic a rýchlostných ciest.

Snímka 17 · Výstavbou diaľnic nás predbiehajú susedia

Výsledkom je, že Slovensko za 20 rokov od vstupu do Európskej únie postavilo najmenej kilometrov diaľnic a rýchlostných ciest spomedzi okolitých štátov. Rakúsko postavilo od roku 2004 viac km diaľnic a rýchlostných ciest než Slovensko.

Snímka 18 · Najvyššie tempo v Poľsku a Maďarsku

Toto pomalé tempo je obzvlášť zarážajúce v porovnaní s Poľskom a Maďarskom, ktoré mali pôvodne horšiu štartovaciu pozíciu, pokiaľ ide o hustotu diaľničnej siete.

Snímka 19 · Sieť diaľnic a rýchlostných ciest v Maďarsku

Keď sa pozrieme na diaľničnú sieť v Maďarsku, tak vidíme, že táto sieť je prakticky dokončená. Spája nielen najväčšie maďarské mestá, ale aj východ so západom a sever s juhom krajiny, takže spája Maďarsko s takmer všetkými okolitými štátmi.

Snímka 20 · Sieť diaľnic a rýchlostných ciest v Poľsku

Keď sa pozrieme na diaľničnú sieť v Poľsku, tak vidíme, že je takisto takmer dokončená. Ostáva dorobiť len napojenie okresného mesta Pila a niekoľko úsekov na východe krajiny. Poľsko má diaľničnou sieťou prepojené všetky väčšie mestá, ako aj vonkajšie hranice štátu. Môžete sa diaľnicou previezť zo severu na juh aj zo západu na východ bez prerušenia.

Snímka 21 · Sieť diaľnic a rýchlostných ciest na Slovensku

A teraz sa pozrime na situáciu na Slovensku. Táto sieť je nesúvislá, nedokončená a deravá. Kým V Poľsku je možné sa previesť diaľnicou z nemeckej na ukrajinskú hranicu, alebo z Krakova až na pobrežie Baltského mora, Slováci sa diaľnicou nedostanú ani len zo Žiliny do Ružomberka.

Nehovoriac už o situácii na východnom Slovensku, kde za Košicami a Prešovom naozaj nič nie je.

Snímka 22 · Výsledkom sú pretrvávajúce regionálne rozdiely

Výsledkom je, že na Slovensku aj 20 rokov po vstupe do EÚ pretrvávajú hlboké regionálne rozdiely.

Snímka 23 · Regionálna miera nezamestnanosti, 2024

V rámci skúmanej skupiny krajín je najvyššia regionálna miera nezamestnanosti na východnom Slovensku, podľa údajov Eurostatu z roku 2024 až 9,6 %. Pričom stredné Slovensko je hneď na 6. mieste s 5,1 %.

Snímka 24 · Najvyššie regionálne rozdiely sú na Slovensku

Aj preto najvyšší rozptyl v miere nezamestnanosti v rámci jednej krajiny je práve na Slovensku, a to vyše 7 %. Poľsko, ktoré malo kedysi vyššiu mieru nezamestnanosti než Slovensko, regionálne rozdiely v nezamestnanosti takmer úplne eliminovalo. Rozdiel medzi najvyššou a najnižšou mierou nezamestnanosti v Poľsku činí len 2 %. Dve percentá na západe krajiny, štyri na východe.

Snímka 25 · Vzdelávanie

Prejdime teraz na ďalšiu, prinajmenšom rovnako dôležitú oblasť, ktorou je kvalita vzdelávacieho systému.

Snímka 26 · Výsledky slovenských žiakov sú najhoršie v regióne

OECD pravidelne usporadúva testovanie 15-ročných školákov známe pod skratkou PISA. V týchto testoch dosahujú slovenskí žiaci najhoršie výsledky v rámci celého regiónu.

Snímka 27 · Výsledky v matematike sa zhoršujú

Ba čo viac, nielen že je skóre našich žiakov najnižšie, ale toto skóre sa zároveň aj najviac zhoršuje, a to vo všetkých troch kategóriách. V matematike.

Snímka 28 · Čítanie s porozumením sa zhoršuje

V čítaní s porozumením.

Snímka 29 · Skóre v prírodných vedách sa zhoršuje

A aj v prírodných vedách.

Snímka 30 · Ako sú na tom naše univerzity?

Okrem testovania stredoškolákov sme sa pozreli aj na medzinárodné rebríčky univerzít. Celosvetovo známe sú tri rebríčky: QS University Ranking, Times Higher Education World University Ranking, a Academic Ranking of World Universities, tzv. šanghajský rebríček.

Snímka 31 · Ako sú na tom naše univerzity

V každom rebríčku sme vybrali tri najlepšie univerzity z každej krajiny a pozreli sme sa, na akých miestach sa umiestnili tie slovenské. Vo všetkých troch rebríčkoch sa slovenské univerzity umiestnili na posledných priečkach. Rozdiely sú priepastné. Medzi najlepšou slovenskou a najlepšou českou univerzitou sa v rebríčku umiestnilo ďalších 500 univerzít.

Snímka 32 · Ako sú na tom naše univerzity

V šanghajskom rebríčku figurovala iba jedna slovenská univerzita.

Snímka 33 · Financovaním univerzít sme na chvoste

Jeden z dôvodov pre zlé umiestnenie slovenských univerzít môže spočívať v nedostatočnom financovaní. Podľa údajov Eurostatu Slovensko vynakladá na terciárne vzdelávanie iba 0,6 % HDP, čo je najnižšia hodnota v regióne.

Snímka 34 · V prepočte na študenta dávame najmenej

V prepočte na jedného študenta to vyjde na necelých 5 400 eur ročne. Univerzitné vzdelávanie zjavne nepatrí medzi rozpočtové priority tohto štátu.

Snímka 35 · Sociálny systém

Ďalšou oblasťou, na ktorú sme sa pozreli, bol sociálny systém. Ako sme spomínali na začiatku, sociálne transfery na Slovensku prudko rastú. Aké vysoké sú teda slovenské dôchodky v porovnaní s okolitými štátmi? A aká vysoká je napríklad materská?

Snímka 36 · Slovenský dôchodkový systém je nadmieru štedrý

Výsledkom nadmerného zvyšovania dôchodkov, napríklad cez trináste dôchodky alebo cez štedré predčasné dôchodky, je to, že dôchodkový systém na Slovensku dnes patrí k tým absolútne najštedrejším v celej Európe. Miera náhrady, ktorá vyjadruje, aké percento predošlého príjmu dôchodcu mu zabezpečuje jeho dôchodok. Táto miera náhrady je na Slovensku extrémne vysoká.

Snímka 37 · Slovenský dôchodkový systém je nadmieru štedrý

Čistá miera náhrady, ktorá vyjadruje pomer dôchodku k predošlej čistej mzde. V súčasnosti dosahuje približne 90 % pre mužov aj pre ženy.

Snímka 38 · V medzinárodnom porovnaní slovenské dôchodky zaostávajú

Aké vysoké sú teda starobné dôchodky v absolútnom vyjadrení? Sú druhé najnižšie v regióne. A to aj po započítaní trinástych a rodičovských dôchodkov. Ako je to možné? Ako je možné, že dôchodkový systém je v pomere k možnostiam nášho štátu až excesívne štedrý, no dôchodky samotné sú také nízke? Názorne si to ukážeme na porovnaní s Českom.

Snímka 39 · Slovenské dôchodky zaťažujú rozpočet viac než české

Keď porovnáme celkové výdavky na dôchodky na Slovensku a v Česku, tak vidíme, že Slovensko vynakladá na dôchodky čoraz väčšiu časť svojho rozpočtu a aj čoraz väčší podiel na HDP. Takže vynakladáme na ne viac než Česi.

Snímka 40 · České dôchodky nám však čoraz viac unikajú

Keď však porovnáme výšku priemerného starobného dôchodku na Slovensku a v Česku v eurách, tak vidíme, že české dôchodky nám naopak čoraz viac unikajú.

Snímka 41 · Dôvod? Česko sa nám ekonomicky vzďaľuje

A to z toho dôvodu, že Česko sa nám ekonomicky čoraz viac vzďaľuje. Silnejšia ekonomika vygeneruje vyššie dôchodky, aj keď vynakladá menšiu časť HDP.

Snímka 42 · Z rovnakého dôvodu máme najnižšiu materskú napriek najštedrejším parametrom

Z rovnakého dôvodu má Slovensko aj najnižšiu materskú pri priemernej mzde, a to aj napriek tomu, že na Slovensku má materská najštedrejšie parametre – nahradzuje až 75 % predošlého pracovného príjmu.

Snímka 43 · Mzdy

A tým sa, dámy a páni, dostávame ku kľúčovému problému, ktorý je alfou a omegou, od ktorého sa všetko toto odvíja. Sú to mzdy. A práve na priemernej mzde je najlepšie vidieť, ako hlboko sa Slovensko prepadlo vďaka dlhodobo nezodpovednej hospodárskej politike.

Snímka 44 · Slovenská mzda je na chvoste Európy

Dámy a páni, priemerná mzda na Slovensku je v súčasnosti tretia najnižšia v celej Európskej únii. Dosahuje len niečo cez 1 500 eur mesačne. Menej zarábajú už len Gréci a Bulhari.

Snímka 45 · V roku 2020 nás predbehlo Rumunsko

Ešte v roku 2014 bolo Slovensko vo výške priemernej mzdy v tesnom závese za Českom a Poľskom, avšak do roku 2025 sme sa prepadli na posledné miesto v regióne, a to so značným odstupom. V roku 2020 nás v priemernej mzde predbehlo dokonca aj Rumunsko. Priemerná

mesačná mzda v Poľsku dnes presahuje 2 000 eur, v Česku 1 900 eur, v Rumunsku 1 800 eur, v Maďarsku 1 700 eur. Slovák je v tejto skupine štátov s priemerným zárobkom 1 500 eur iba chudobným príbuzným. Od sily ekonomiky sa odvíja výška miezd, a od výšky miezd sa odvíja aj výška dôchodkov a sociálnych dávok.

Vlády na Slovensku si namiesto rozvoja ekonomiky radšej kupujú priazeň voličov-dôchodcov, takže štát namiesto investícií do dopravnej infraštruktúry a vzdelania vynakladá čoraz väčšiu časť rozpočtu na sociálne transfery. Peniaze daňových poplatníkov nejdú tam, kde by naozaj mohli pomôcť vymaniť sa ľuďom z chudoby, a preto napriek enormnému nárastu sociálnych transferov na Slovensku rastie chudoba.

Trináste dôchodky nie sú sociálna politika. Je to kupovanie si voličskej priazne jednej demografickej skupiny na úkor budúcnosti tejto krajiny. V konečnom dôsledku však sociálny populizmus škodí aj samotným dôchodcom. Pretože zo slabej ekonomiky budú nízke mzdy, a z nízkych miezd budú nízke dôchodky.

Tieto čísla sú názornou ukážkou, ako sa Slovensko prepadáva vo všetkých rebríčkoch. Dostávame sa tým na samotný záver našej prezentácie. Otázka znie: Existuje aspoň niečo, čím sa dnes Slovensko zaraďuje na špičku Európy?

Snímka 46 · Platy ústavných činiteľov

A odpoveď znie: Áno. Sú to platy našich ústavných činiteľov. Dámy a páni, minulý rok ste zrejme zachytili rebríček, podľa ktorého je slovenský premiér druhým najlepšie plateným premiérom v EÚ v pomere k priemernej mzde. My sme tento rebríček aktualizovali, a okrem predsedu vlády sme porovnali, koľko zarábajú hlavy štátov a poslanci národného parlamentu. Do platov politikov sme zarátali nielen samotný formálny plat, ale aj rôzne bonusy a príplatky, ktoré majú de facto rovnaký charakter. Tu sú výsledky.

Snímka 47 · Slovenský prezident zarába viac než francúzsky

Kým priemerná mzda na Slovensku je tretia najnižšia v Európskej únii, tak vrcholní predstavitelia tohto štátu si žijú na vysokej nohe. Plat slovenského prezidenta presahuje 18-tisíc eur mesačne a patrí tak k najlepšie plateným prezidentom v Európskej únii. Náš prezident má vyšší prezident než prezident Francúzska. Za jeden rok si takto v hrubom privyrobí takmer 220-tisíc, a za jedno funkčné obdobie viac než jeden milión eur.

Snímka 48 · Obrovská priepasť medzi hlavou štátu a občanmi

V pomere k priemernému zárobku je to až dvanásťnásobok priemernej mzdy v našej krajine, a to je najvyššia hodnota v celej EÚ pre tie hlavy štátov, ktoré majú formálne pridelený plat. Prezident SR takýmto platovým koeficientom predbehol dokonca aj španielskeho kráľa Filipa VI.

Snímka 49 · Príjmy poslancov NRSR na úrovni Švédska

Ďalej sa pozrime, koľko zarábajú poslanci Národnej rady. Po zarátaní paušálnych náhrad sa dostaneme na sumu prekračujúcu 7 000 eur mesačne. Platy slovenských poslancov sa teda pohybujú na úrovni platov poslancov vo Švédsku a Fínsku.

Snímka 50 · Je toto oprávnene?

V pomere k výške priemerného zárobku ide o päťnásobok priemernej mzdy. Aj v tomto prípade ide o najvyššiu hodnotu v celej Európskej únii, so značným odstupom pred Gréckom a Talianskom. Podotýkame, že ide len o plat radových poslancov, nie vysokých parlamentných funkcionárov.

Snímka 51 · Predseda vlády tiež netrie biedu

A čo predseda vlády? S platom prevyšujúcim 12-tisíc eur mesačne takisto netrie biedu, najmä ak ho porovnáme napríklad s poľským premiérom, ktorý mesačne zarobí slabých 5 000 eur.

Snímka 52 · Iba strieborná medaila pre nášho premiéra

Ak si plat slovenského premiéra dáme do pomeru k priemernému zárobku, tak potom je slovenský predseda vlády s osemnásobkom priemernej mzdy na druhom mieste v EÚ za maďarským premiérom. Lenže toto číslo klame. Značnú časť príjmu slovenského premiéra totiž tvoria nezdanené paušálne náhrady. Ak by sme jeho príjem prepočítali nie ako pomer jeho hrubého príjmu k priemernej hrubej mzdy, ale ako pomer jeho čistého príjmu k priemernej čistej mzde, tak sa dostaneme až na deväťnásobok priemernej mzdy.

To však nie je všetko. Ako vieme, parlament premiérovi odklepol rentu vo výške 4 115 eur mesačne. Podľa informácií zo Sociálnej poisťovne sa najvyššie dôchodky na Slovensku pohybujú niekde na úrovni okolo 2 000 eur mesačne.

Keďže súčasný predseda vlády strávil takmer celý svoj profesijný život v politike vo vysokých ústavných funkciách, dá sa očakávať, že aj jeho dôchodok sa bude pohybovať na podobnej úrovni, a to znamená, že jeho kombinovaný príjem z dôchodku a z doživotnej renty bude dosahovať približne šesť tisíc eur mesačne.

Snímka 53 · Ďakujeme za pozornosť!

Dámy a páni, tým sme sa dostali na záver dátovej časti našej prezentácie, a ukázali sme Vám, aké reálne čísla. Tak, ako minulý rok, aj tentokrát Vám celú prezentáciu aj s mojim sprievodným slovom pošleme a budeme radi, ak ich rozšírite medzi svojich divákov, poslucháčov a čitateľov.

Ďakujeme pekne.